

DZIENNIK POLSKI

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, Plac Marjański
liczba 6 i 7.
Przedpłata wynosi we Lwowie roczną 18 zł. — półroczną
9 zł. — kwartalną 4 zł. 50 gr. — miesięczną 1 zł.
50 gr. za przesyłkę do domu dochodzi 30 centów
miesięcznie.
4. przesyłka pocztowa w państwie austriackim, roczną
24 zł. — półroczną 12 zł. — kwartalną 6 zł. —
miesięczną 2 zł.
5. przesyłka pocztowa za granicę do krajów Niemiec roczną
50 marek — kwartalną 12 marek 50 gr. — do
Anglii, Anglii, Włoch i Szwajcarii roczną 60
franków — kwartalną 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Kopisów Redakcja nie wraća

wychodzi codziennie niewylaczając niedziel i swiat o godzinie 8 rano.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie
jedynie i wyłącznie:
Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Plac
Marjański 6 i 7 w domu pana Kiseki.
W. Wiedera, pp. Hasenstein et Vogler (Cz. Mates),
M. Dukes, pp. Hasenstein et Vogler, Radolf Mates,
J. J. Donenberg, w Berlinie, Frankfurt, Kolonie,
Hassenstein et Vogler i G. L. Daube, w Hamburgu;
Karl et Liebmans, w Paryżu; C. Adam 52 rue
du Four.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 10 centów od jednego
wiersza drukiem (petit).
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komu-
nikaty po kronice za jeden wiersz 50 c.
Prywatne korespondencje 12 i nekrologia 20 c. od wiersza
Drobne ogłoszenia 1 1/2 centa od wiersza Kontakowania
i sklepy po 1 ct. od wiersza.
Reklamy w rubryce Nadpłatne 30 ct. od wiersza

Z bieżącej chwili.

Lwów 9. lipca.

Wrażenie ostatnich zbrodni anarchistycznych
zbyt było potężne, aby umysł mógł się szybko
uspokoić. Toż nie można się dziwić, że zarówno
w prasie, jak i w parlamentach dyskusja na
temat obrony przeciw knowaniom anarchisty-
cznym bardzo jest ożywiona. Onegdaj obradowa-
no nad tą sprawą w izbie lordów parlamentu
angielskiego i z tego powodu przyszło nawet do
ostrej i drażliwej wymiany słów między prze-
widcą konserwatywnej opozycji, lordem Salisbu-
rym, a prezydentem gabinetu, lordem Rose-
berryem. Imieniem konserwatystów przedłożył mar-
quis Salisbury bil, dotyczący traktowania cudzo-
ziemców w Anglii. Według objaśnień, udziel-
onych przez wnioskodawcę w ciągu dyskusji, bil
ten rozpadł się na dwie części.

Pierwsza dotyczy biednych przybyszów, któ-
rzy stają się ciężarem dla kraju i którzy obni-
żają płacę w okęgach, w których się osiedlają.
Wobec tego, że Anglia jest jedynym krajem,
gdzie biedni mają prawo do korzystania z po-
mocy państwowej, powinien rząd starać się o to,
by z prawa tego korzystali wyłącznie Anglicy
i wykluczyć imigrantów, którzy widocznie są dla
kraju ciężarem. Lord Salisbury projektuje dla-
tego ustawę, według której urzędniczy minister
stwa handlu miałby prawo wzbronienia wstępu
i osiedlenia się takim obcym przybyszom, którzy
są istotami obłąkanymi albo biedakami, którzy
zatem przedzają czy później stali się dla kraju
ciężarem.

Druga część billu dotyczy anarchistów. Świat
cywilizowany — powiada przewodca torysów —
wstrząśnięty został ostatnimi tragicznymi wy-
padkami. Najprzykrejszą jednak w tej sprawie
stroną, że owe przedsięwzięcia, o ile wiemy, po
większej części przygotowywano i zorganizowa-
no na ziemi angielskiej. Wiele z tego materiału,
którym wykonano zbrodnie, przyrządzono w Lon-
dynie. Przekonał się o tem, że sprawozdań
naszej policji. Wiemy, że w Anglii dużo istnieje
klubów, liczących wielu członków, gdzie pomy-
śły do owych mordów powstały i dojrzęły, tak
że Anglia stała się podstawą i główną kwat-
rą dla operacji anarchistycznych, tudzież pra-
cownią, gdzie się sporządza potrzebne dla zbrodni
maszyny piekielne. Jedynie rząd angielski nie
ma prawa wydalenia cudzoziemców. Trzymamy
się jeszcze ściśle tradycji o azylach dla polity-
cznych emigrantów, ale jest przecież nonsensem
emigrantów takich, jak Mazzini lub jemu podo-
bnych patriotów, stawiać na równi ze zbrodniar-
zami, którzy myślą jedynie nad mordami. Wnio-
skodawca domaga się zatem, by rząd miał pra-
wo wydalenia obywateli, których obecność
zagrozała pokojowi wewnętrznemu, albo ma pra-
wo podobnie na celu przygotowywanie zbrodni
gdzie indziej. Wobec wypadków ostatnich dni,
kończy lord Salisbury swoje wywody, nadszedł za-
daje się czas, w którym przedsięwzięcie należy środki
ochronne, by nie zarzucano Anglii, że ułatwia
mordercom ich rzemiosło, że czynnie im udziela
pomocy.

W odpowiedzi na te wywody zaznaczył lord
Roseberry, że z największym ubolewaniem sly-
sząc, iż lord Salisbury z całą swoją wielką po-
wagą wystąpił w obronie zapartytów, według
których Anglia jest główną kwaterą i ogniskiem
owych wstrętnych konspiracyj zbrodniczych i w-
dług których Anglia ułatwia zamachy anarchi-
stów, skierowane przeciw obcym monarchom i
mętom stanu. Nim lord Salisbury z tem twier-
dzeniem się odezwał, powinien był wprzód o je-
go niewiarygodnej prawdziwości przekonać Nie go-
rszego przed tem w parlamencie się nie sta-
ło, nie, cooby angielskie stosunki z zagranicą
bardziej zdołało zawiązać i zamocnić — nad fakt,
że były minister spraw zewnętrznych oskarża pa-

blicznie w parlamencie swój kraj, że jest schro-
nieniem zagranicznych morderców. Wywody lord-
a Salisbury'ego, jeżeli ich nie zmodyfikuje, mu-
szą na stałym ławie wywołać jak najgorsze wra-
żenie. Utrzymuję — powiada premier — a na-
sze organa bezpieczeństwa stwierdzają to, że
przeszkadzamy zbrodniom, o ile to w ogóle jest
możliwe, a państwom obcym możemy dać za-
pewnienie, że Anglia nie ukrywa i nie ochrania
owych zbrodniarzy, a w każdym razie nie wie-
cej od innych mocarstw.

Czy wniosek lorda Salisbury'ego, który w
końcu oświadczył, że nie chciał oskarżać rządu,
jako wzmożenie jego pozycji, stanie się ustawą,
to jeszcze nie wiadomo, niemniej jednak jest
on charakterystycznym dla panującego uspo-
sobienia.

Ze Francja skrajnie się zajmuje środkami
ochronnymi, to rzecz zrozumiała. Z okazji ostat-
nich wypadków powstała w Paryżu myśl, pod-
porządkowania całej policji w kraju jednemu mi-
nistrowi lub dyrektorowi. Reforma taka byłaby
według tych, którzy myślą o porządku, tembar-
dziej wskazana, o ile rozbiór i rozdrobnienie sił
policyjnych przykre za sobą pociąga następstwa.
Domagają się zatem w Paryżu ściśle zorganiz-
owanej policji z jednym szefem na czele. Czy jed-
nak osobne będzie utworzone ministerstwo, jest
rzeczą wątpliwą, bo ostatecznie nie chodzi o imię,
ale o organizację. A zresztą ministerstwo byto-
by narazem na zmienne koleje życia parlamen-
tarnego, a zwierzchnik policji może jeno wów-
czas osiągnąć jakiś cel, jeżeli jego urząd będzie
trwały. Z dawnych prefektów policji Kératry
jest za utworzeniem osobnego ministerstwa poli-
cji, po którym spodziewa się wiele korzyści. An-
drieux natomiast przeciwnego jest zdania. Mi-
nister policji byłby zbyt niepopularny, by można
było po nim spodziewać się zbawiennej działal-
ności. Zamierzony cel można także w inny spo-
sób osiągnąć, jeżeli się jeno zechce na ten cel
poświęcić — pieniądze. I doświadczony prefekt
policji gotów mieć rację.

Zasłużony człowiek.

Kraków 8. lipca.

[js] Zapal i miłość młodzieży wstrząsnęły
wczoraj Krakowem, jak elektryczna iskra. Z o-
smiesięczną plectnią wiekową murów Uniwersytetu
najmłodszą latorką jego wychowawców zama-
nifestowała wymownie, jak żywe tam dzisiaj wy-
wnętrza b'ie życie, jaki tam zapal dla nauki i
część dla niej z jednej, a potęgą wiedzy z dru-
giej strony, jak żywy i silny węzeł harmonji
między uczniami, a tymi mistrzami, którzy wska-
zują drogę do światła i prawdy, z miłością w
sercu i bezstronną sprawiedliwością. Słowem,
z okazji ustąpienia z katedry profesora Ludwika
Teichmanna, młodzież urządziła uroczystość, jakiej
dawno w uniwersytecie nie pamiętamy, bez za-
dawnego rozkazu z góry, lub jakiegokolwiek urzę-
dowej cechy. Chlubę ta uroczystość przynosi
nie tylko profesorowi, ale i młodzieży, umiejacej
w tak godny sposób oddać cześć zasłudze i pracy
męczą, wielkiego w nauce, niezłomnego w życiu,
będącego mistrzem znakomitym, ale zarazem naj-
lepszym przyjacielem młodzieży.

Profesor Teichmann może o sobie powiedzieć,
że urość nie z soli, ani z roli, nie z protekcji i
koleżeńkiej żywcizności, ale z ciężkiej pracy,
wspartej wielkim talentem, danym mu od Boga.
Urodził się w roku 1823 w Lublinie. Młodość
miał ciężką i twardą z powodu wczesnego osie-
rozenia i odmaraenia obojga rodziców, próbował
gorszego chleba udzielania lekcji, a czas jakiś
pełnił obowiązki nauczyciela szkoły elementarnej
na Lesznie w Warszawie. Doszło do tego, że
ubiegając się musiał o stypendjum w kwocie
dwustu rubli, udzielane pod warunkiem, że

będzie uczęszczał na wydział teologiczny. Zwy-
ciężła miłość do nauk przyrodniczych i ta za-
prowadziła młodego Teichmanna w roku 1850 do
Heidelbergu, następnie do Getyngi, gdzie otrzy-
mał posadę asystenta anatomji. To stęp wyty-
czył w drodze jego życia. Tu położył podwa-
liny swej sławy, wydając pierwszą rozprawę
naukową; badając krew ludzką, odkrył nieznaną
dotąd kryształ krwi, k'órym dał nazwę haminy.
Odkrycie to polega na prawie, że barwik krwi
w połączeniu z octem i solą wytwarza kryształy,
za pomocą których można krew na każdym
przedmiocie choćby w najmniejszej ilości, nawet
i po latach rozpoznać. Odkrycie to ma nader
doniosłe naukowe znaczenie w chemji, fizjolo-
gii, a szczególnie w medycynie sądowej i krymi-
nalistycznej.

Stopień doktora medycyny z wyszczegół-
nieniem otrzymał Teichmann na uniwersytecie w
Getyndze w roku 1855 i zaraz potem zwiłził
przy pomocy stypendjum Blumenbacha wszyst-
kie znaczniejsze zakłady anatomiczne w Euro-
pie. W cztery lata potem otrzymał już *veniam
legendi*, jako prywatny docent anatomji i fizjolo-
gii w Getyndze. W tym czasie też otrzymał
nagrodę od uniwersytetu w Kopenhadze za roz-
prawę: „O przedostawianiu się obcych ciał przez
błonę słuzową”. Na młodego uczonego zwrócił
się oczy świata naukowego, a stawać jego po-
niosło nowe dzieło pod tytułem: *Das Ganglion-
system*. Dzieło to odznacza się w szczególności
dokładnem odkryciem i opisem początków na-
czyń limfatycznych, których dotąd żaden z ana-
tomów nie zdołał odkryć, mimo usilnych i od-
dawnych czasów czynionych badań.

Nie dziwnego, że znakomitemu badaczowi
proponowały rozmaite uniwersytety objęcie kate-
dri. Propozycje odrzucił i dopiero w roku 1861
przyjął powołanie na katedrę anatomji patologi-
cznej w uniwersytecie Jagiellońskim — zajmował
ją do roku 1868; w tym roku zamianowany zo-
stał profesorem anatomji opisowej ciała ludzkiego.
Działalność jego naukowa opromieniała tę katedrę
niebywałym blaskiem i świat naukowy ogłądał
się zawsze na nią przez cały czas działalności
Teichmanna i liczył z tego doświadczeniem ducho-
wym. Za staraniem profesora polecił rząd wybu-
dować nowy zakład anatomji opisowej; Teich-
mann zapełnił go własnoręcznie wykonanemi
okazami, jakimi żaden gabinet poszczególny
nie może; przyjeżdżali je oglądać obcy uczeni,
a na wystawie powszechnej w Paryżu za ok
z tego otrzymał od rządu francuskiego medal bron-
zowy, od rządu austriackiego order Franciszka
Józefa. Rozmaite okazy uzyskały wysokie odna-
czenia na wystawach powszechnych w Wiedniu,
Berlinie itd.

Okazy anatomiczne Teichmannowskie znaj-
dują się obecnie na wystawie lwowskiej. Zasu-
gują tam na szczególną uwagę zakonserwowane
na sucho ślimaki, jakie dotąd w żadnem muzeum
zoologicznem się nie znajdują.

Skalpel i pióro Teichmanna zdobywały pra-
cami naukowymi coraz szerszą sławę; wiek nie
przynosił żadnej w tej mierze ujm, czego naj-
lepszym dowodem wydana roku zeszłego praca
pod tytułem: *Elephantiasis arabum*, wykazująca,
jaki wpływ mają naczynia limfatyczne w tej
chorobie, o czem dotąd, mimo najtroskliwszych
poszukiwań, tylko najrozsudniejsze domysły
istniały. Fachowe pióro oceni i rozpatrzy nieza-
wodnie bliżej znakomite zasługi naukowe i pro-
fessorskie dra Teichmanna, przynoszące chlubę
Jagiellońskiej szkole. Tu zaznaczyć tylko należy,
że profesor Teichmann w roku 1872 otrzymał
tytuł radcy rządowego; w tym samym roku wy-
brany został dziekanem wydziału lekarskiego i
członkiem zwyczajnym Akademji Umiejętności
w Krakowie, następnie jej wiceprezesem. W roku
1877/8 obrany rektorem uniwersytetu; w r. 1893
otrzymał austriacki order żelaznej korony. Jest

członkiem kilku Towarzystw lekarskich i przy-
rodniczych.

Oto parę dat z działalności naukowej zna-
komitego profesora i męża wiedzy. Ale przy-
patrzmy się człowiekowi. Zduje się, nie ma
Teichmanna po za naukę, po za gabinetem ana-
tomicznym. W życiu publicznem i politycznym
udziału nie bierze: duszą swoją i rozumem wy-
pełnia duszę i umysł młodzieży. W gabinecie
król i pan samowładny, nieubłagany dla próżnia-
ków; otaczający opieką zdolność, talent, pracę.
Im więcej grzeszny dla ucznia, tem więcej ten
mniej wart. Gdy Teichmann mówił uczniowi:
mój szanowny panie, był to sly znak: gdy mó-
wił: mój najszanowniejszy panie, zaszczycony
takim superlatywem mógł pakować manatki.
Górował nad młodzieżą, imponował jej, podbił ją
jak wielką nauką, ogarnięciem najobszerniejszych
horyzontów wiedzy, wielkiem i sprawiedliwym
sercem, z którego instynkt młodzieży tak intu-
cyjnie zdaje sobie zawsze sprawę. Takie są
podstawy wieczornej uroczystości. Nie pokwapil
się do niej zbyt gorąco wydział lekarski, ponie-
waż Teichmann zachował zawsze niezależność
zdania i nigdy polityki z nauką nie mieszał, ani
szedł w służbę politycznej partji, rządzącej uni-
wersytetem.

Wspaniale uczyła go młodzież. Serce było
gorące w piersi od jej zapalu, młode na duszę
padały powiewy. Młodość ty nad poziomą wla-
tywać umiesz — snulo się w duszy na widok
tej manifestacji. Siedemdziesiąt lat skończył, więc
przepis każe opuścić katedrę; rok przedłużono
mu prawo władania nią. Rok ten skończył się
wczoraj. Po raz ostatni przybył znakomity pro-
fesor do sali wykładowej, by wypowiedzieć wy-
kład w sobotę o godzinie 12 w południe, jak to
czynił przez lat 52. Zastał ją przybraną wpa-
niale; ujrzał biust swój przybrany laurem i kwi-
tnacjami różami; w ławkach setki młodzieży.
Przyjeły go gronkie oklaski dłoni, głośnie bicie
serc młodzieży, zebranej w liczbie co najmniej
400. Skromny, cichy w otoczeniu rodziny, wszedł
czcigodny profesor do stołu wykładowego; i za-
szaskiło mu się oko, gdy odczuł wdzięczność,
zapal i gorącą miłość młodzieży. Usiadł i oparł
głowę na rękę; w tej chwili zapewne pochylili
się pod łałem, że młodzież pożegnać musi. To
był cień bolesny w tej uroczystej chwili.

Po śpiewie chóru akademickiego wystąpił
z mową mędyk p. Świeżawski i sławie za-
sługi profesora, żegnał go serdecznie; wyraził
pożegnania wypowiedział imieniem b. asystentów
dr. Karpiński. Za objawy uczucia młodzieży
dziękował prof. Teichmann i pięknie powie-
dzieć, że opuszczając katedrę, nie zostaje się
z nauką, że skalpelu nie rzuca na stół i pióra
nie łamie. Słowa te męskie wywołały zapal.
Pracować będzie dalej, a będzie dla niego naj-
milszem uczuciem, jeżeli w tej pracy spotka się
z uczniami swymi. Z tą pracą spieszcie się pa-
nowie. To były programowe na prawdę słowa!

Pisząc, że okrzykom i oklaskom, wclaniam:
Niech żyje nam, — nie było końca, każde ści-
słość i dokładność; one każą zaznaczyć, że wie-
czorem na cześć „wielkiego” profesora, jak
Teichmanna nazywa młodzież, odbył się korowód
z pochodniami przy udziale setek młodzieży i
tysięcy publiczności, pragnącej złożyć hołd uczo-
nemu i obywatelowi. Ale wśród tych manifest-
cyj przedzierna się na wierzach żal i uczucie
smutku, że uchyła uniwersytetowi tak wielka siła
naukowa, a tych sił za dużo nie maży, że na
katedrę anatomji nie ma już Teichmanna!..
Podnoszą ducha jego własne słowa: nie rzucim
skalpelu, nie złamam pióra! Oby Bóg użył
mu jak najdłuższej siły do władania skalpelem i
piórem! To pewna, że berło w dziedzinie ana-
tomji z jego ręki nie wypadnie, mimo złożenia
togi profesorskiej.

Jes/cze o Krozach.

Z Kowna pisał pod dnim 1. b. m., co na-
stępuje:

„Wiadomo wam, że w dniu 23. listopada r.
z gubernator Klingenberg (dotąd ciagle urzędu-
je w Kownie), aresztował około 300 włościan
z Kroz i wiosek sąsiednich, następnie zbitych,
skatowanych podzielił na trzy oddziały i pod
 eskortą kozaków rozesłał do trzech więzień: w
Szawlach, w Rosienich i w Tauragach. (Obie-
cywano wyłtoczyć im proces, lecz dotychczas nie
w tym względzie nie uczyniono.

Dnia 25. (13) czerwca r. b. wzięto 18 z
więzienia szawelskiego i popędzono w drogę do
Kowna, niby na sąd, o którym nikt nie myślał.
Nazajutrz przybył Klingenberg do Szawel, kazał
 cofnąć z drogi tych, którzy byli do Kowna wy-
stani i całą partję, w Szawlach uwięzioną, na
 wolność wypuścić. Nazwiska 18 więźniów, wy-
slanych z Szawel do Kowna, następnie wródo-
nych z drogi, są: Józef Rymgajlo, Izidor Kar-
powicz, Franciszek i Felician Pietkiewicz, Jó-
zef Stefanowicz, Kazimierz Czepowski, Stanisław
Narkiewicz, Jan Maczewski, Ignacy Stefankie-
wicz, Ignacy Domkowicz, Franciszek Barba, Jó-
zef Lewicki, Józef Grygolis, Jakób Gulowicz, Jan
Wederis, Jan Rymkus, Stanisław Starzewski i
Józef Wasilewski.

Czy z Rosien i z Tauragów wypuszczono
więźniów, podobnie jak z Szawel, nie wiem. Cho-
ciażby nawet wszyscy zostali uwolnieni, to jeszcze
daleko do tego, żeby sprawiedliwość stała się
zadost. Uwolnienie i to uwolnienie bez żadnego
śledztwa i sądu, jest dopiero uznaniem z jednej
strony — niewinności uwięzionych, z drugiej —
samowoli władzy, która w więzieniu przez 7 z
górną miesięcy niewinnych włościan trzymała.

Uwolnieni powinni teraz upominać się o krzy-
wdy swoje i gubernatora na ławie oskarżonych
posadzić. Zanim o całej sprawie krozańskiej
szczęśliwie autentycznie wam opowiem, komuniku-
ję tymczasowo, że dotychczas wiadome są
nazwiska (1):

ośmiu osób zabitych;
czterdziestu ciężko ranionych;
jedenaśtu sieczonych, z rozkazu Klingen-
berga, na rękę;
szesnastu kobiet, które skutkiem znęca-
nia się śpiaczą, poronily;

dwudziestu kobiet z gwałconych
między niemi jedną, w podszyci latach, wkrótce
umarła, i jedna dziewczyna 12letnia (1), nad
która 4 kozacy znęcali się przez rok całą.

Tyle jest ofiar znanych — powtarzam — z
nazwiska, bo o wielu innych nie można się do-
wiedzieć z powodu ogólnego popłochu, jaki
jeszcze dotychczas panuje.

Z za kulis socjalistów i anarchistów niemieckich.

Oryginalnej taktyki chwyciła się obecnie —
po tylu wycieczkach anarchistycznych —
prasa socjalistyczna w Niemczech. Uści-
tła ona wniwieć w społeczeństwo, że pomiędzy
socjalistami, a anarchistami istnieją różnice
niebotyczne i że pomiędzy nimi brak wszelkiego
pomostu. Odtąd rozumie się samo przez się, że nie
można twierdzić, jakoby każdy socjalista prze-
dzierzał się w anarchizm; można dalej przypu-
ścić nawet, że organizacja socjalistyczna do
pewnego stopnia stawia zapórę gwałtownemu roz-
szerzaniu się anarchizmu — nieprawda! Jest je-
dnak, jakoby pomiędzy socjalizmem a anarchiz-
mem żaden d'ego nie był pomostu. Dowodem
tego choćby dość liczny szereg indywidualów, któ-
re obecnie wyciła *Nag. Ztg.*, a które dawniej
były zaprzysiężonymi zwolennikami Liebknechta
i Bebla, później zaś stały się zagorzałymi anarchi-
stami. Tak n. p. niejaki August Reinhold, o-
sprawca zamachu w Niedelwald, za co dał ka-

Wrażenia z podróży po Grecji

(w lipcu 1893 roku.)

(Ciąg dalszy.)

Do owego czasu było to prawie powsze-
chnie przyjętem mniemaniem, że Troja,
jeżeli w ogóle istniała, leży na wzgórzach
Barnabaszi. Wprawdzie nie zgadza się z
tem opis tego grodu, podany przez Home-
ra, jednak na opowiadanie jego nie zwracali wra-
gi archeologowie, uważając je jako pozabawione
wszelkiej podstawy historycznej i będące wylac-
nio dziełem wyobraźni. Zupetnie inaczej są-
dził o tem Schliemann, który w Homera wie-
rzył jak w ewangelję, a idąc za jego wskazów-
kami, wkrótce przyszedł do przekonania, że nie
w Barnabaszi, lecz na wzgórzu Hissarlik należy
szukać szczątków grodu Pryama. Tam też istot-
nie udało mu się odkopać ruiny pałaców trojań-
skich, olbrzymie mury, otaczające niegdyś tę wa-
rownie, ogromną ilość złotych i srebrnych przed-
miotów, jaką w owych czasach można było za-
naleźć tylko w skarbcach władców potężnych. Co
zaś najdziwniejsza, że badania te prawie w zu-
pełności usprawiedliwiły dziecinna niemal wiarę
Schliemanna w prawdziwość opowieści Homera,
tak co do szczegółów topograficznych, jak oko-
liczności, towarzyszących zburzeniu Troi; obecnie
też kwestję położenia starożytnego Ilion można
uważać jako zupełnie rozstrzygniętą.

Jeszcze większą doniosłość mają odkrycia
jego dokonane w Mikenach. Tutaj nie chodziło już
o sprawdzenie tylko pewnej ilości szczegółów to-
pograficznych, o nowe podstawy do ocenienia Ili-
ady. Odkopanie starożytnej akropolis miken-
skiej odsłoniło nam świat całkiem nowy i dotąd naj-
zupełniej nieznany do owego czasu niedostępny
dla nas okres z historii sztuki i cywilizacji za-
mierchłej. Wyniki tych badań są w tak wyso-
kim stopniu zdumiewające, iż w Mikenach nie
tylko archeologowie, ale nawet najwykściejsi tu-
ryści doznają wrażeń arcywzjętnych, stokrotnie
wynagradzających im trudy w wycieczce tej
poniesione.

Obecnie najłatwiej zwidzić Mikeny, udając
się koleją do Nauplii, gdzie niestrudno o powód
do wioski Karvati, o parę kilometrów oddalonej
od akropolis miken-kiej. I ja obrałem tę drogę,
jako z wielu powodów najdogodniejszą.

Dnia 13. lipca o godzinie 7. zrana wyje-
chałem z Aten, pociągami idącym do Patras.
Jest to najważniejsza z wszystkich linii kolej-
owych greckich i bardzo słuszenie słynąca z pięk-
nych widoków. Obfituje w nie osobiście czę-
ściej zachodnią, lecz nad zatoką korynecką, cho-
ciaż i dalszą, położoną za kanałem istmijjskim,
ma pewien wdzięk sobie właściwy. Oczywiście
na skalistych wzgórzach Attyki nie ma niestety
lasów pomarańczowych i cyprysowych, jak nad
zatoką korynecką, ale i tu doliny są nieźle upra-
wne i nie brak w nich winnic i gajów oliwnych.

Szczególnie piękne widoki odsłaniają się między
Kalamaki a Eleusis, na zatoce sarońską, wyspy
Salaminę i Egine, jakoteż wschodnie wybrzeże
Argolidy.

W Koryncie podróżni, udający się do po-
łudniowego Peloponezu, opuszczają główną linię
i przesiadają się na pociąg, idący do Nauplii
i Trypolicy. Jeżeli najważniejszą z arterij kole-
jowych greckich tylko do pewnego stopnia od-
powiada europejskim pod tym względem po-
jęciem, jeszcze skromniej przedstawia się linie
boczne, jak np. argolska, albo łącząca Patras
z Olimpią. Dworce ich są nadzwyczaj małe,

ramp i budek kolejowych prawie nie ma, a po-
niważ pociągi dość często przejeżdżają przez
drogi i ścieżki, przeto jadą zwolna, lokomotywa
zaś przeciągłym świstem nieustannie niemal ostrze-
ga przejeżdżnych o groźącym im niebezpieczeń-
stwie. Na stacjach zatrzymują się prawie dowol-
nie, a o takie drobności, jak spóźnienie się po-
ciagu, wcale się nie troszcza ani urzędnicy ko-
lejowi, ani maszyniści.

O kilka kilometrów na południe od Koryntu,
zupetnie zmienia się krajobraz. Kolej wije się
naprzód pomiędzy górami północnej Argolidy, a
następnie schodzi na dolinę rzeki Inachus. Po-
mimo podobnej konfiguracji terenu, widoki tam-
tejsze zupetnie są odmienne od okolic zachodniej
Achaj i Elidy. W zachodniej Grecji bowiem
obfitość deszczów nierównie jest większa, niż na
wschodnich wybrzeżach. Wskutek tego na Za-
chodzie nie tylko doliny, ale i wzgórza je otu-
czające okryte są nader bujną roślinnością. Prze-
ciwnie w Argolidzie tylko w dolinach widzimy
plantacje win, tytoniu i bawełny, na górach
zaś, prawie całkiem nagich i spalonych, gdzie-
niegdzie tylko liche znajdują się pastwiska.

W starożytnym Argos, obecnie małej, ale
wcale ożywionej miejscinie rozdziela się kolej na
dwie gałęzie, z tych jedna prowadzi do Nauplii,
druga zaś do Trypolicy, a ma być przedłużoną
aż do Sparty i Kalamaty.

Nauplia po Atenach i Korfu bardzo słusznie
słynie jako najpiękniejsza z miast greckich.
Zupetnie zabudowana wysokimi kamienicami
i wielce ożywiona sprawia wrażenie prawie miasta
europejskiego. Nie wielki wprawdzie, ale wy-
borny port, głęboki i doskonale obwarowany,
uczynił ją jednym z pierwszych ognisk ruchu
handlowego w Grecji. Jest to zarazem jedna z
najznaczniejszych twierdz greckich. Całe miasto
dokoła otoczone murem lub oblana wodą;
szczególnie imponującą przedstawiają się dwie

cytaele na wzgórzach Jiz-Kale i Palamidi, po-
tężnie obwarowane za panowania rzeczywisto-
politej weneckiej i dotąd herbami jej ozdobione.

Jakkolwiek Nauplia jest jedną z najda-
wniejszych osad w Grecji, wcale nie ma w niej
zabytków z czasów klasycznej starożytności.
Największą osobliwością są niezrównanej piękno-
ści widoki, odsłaniające się ze wzgórz okoli-
cznych. To też stanażemy w hotelu, pomimo
wielkiego upału, natychmiast wybrałem się na
najbliższe z nich, t. j. na Jiz-Kale.

Dawna twierdza tantejszą zamieniono
obecnie na więzienie i koszarę wojskową.
Wstęp właściwie jest wzbroniony. Na sześciu
stopniach jednego z podwieńców, który umiał
nieco po włosku. Kiedy mu wytłumaczyłem, że
jestem turystą i że chciałyby tylko nasycić się
cudownym widokiem, rozczulającym się ze
szczytu góry, nie robiono mi dalszych trudności.
Ow podwieńcy był nawet tak uprzejmy, że przy-
rzekł mi przysłać nazajutrz pozwolenie ko-
mendanta do zwiedzenia drugiej warowni na
wzgórzu Palamidi.

Widoki z Jiz-Kale wcale nie zawiodły mo-
ich nadziei. Szczególnie uderzała mnie nadzw-
yczajna ich rozmaitość. Od północy rozciąga się prze-
liczna dolina argolska, a oko sięga daleko, bo aż
do wzgórz miken-skich. Ze strony południowej
widąc groźnie rysującą się twierdzę Palamidi i
stoki jej porośnięte kaktusami, dalej zatokę argo-
lską z wyspą Spetzia, wreszcie góry Lakonji i
Arkadij. W świetle zachodzącego słońca dziwnie
uroczo przedstawiała się ta część istotnie boskiej
Hellady!

Nazajutrz z rana postanowiłem wybrać się
do Tirynsu, Miken i Argos, należało zatem wcz-
aśnie zamówić powóz i odpowiednie zapasy ży-
wności. Wróciłem więc do hotelu, a ponieważ
moja znajomość języka greckiego wcale nie wy-
starczała, ażeby ze służbą w tej sprawie się po-

rozumieć, przeto oświadczyłem jej, że chciałbym
ponowić z samym właścicielem zajazdu.

Po chwili wszedł do mojego pokoju męczy-
zna w średnim wieku, niski, krępy, o czarnym
zarostku, oczach żywych i dobrodusznym uśmie-
chu, wraz z ulubym człowiekiem zaledwie dwu-
dziesiętkoletnim, ubranym starannie i wido-
cznie należącym do zamożniejszej warstw spo-
łeczeństwa. Ten ostatni oświadczył mi po francu-
sku, że ponieważ towarzyszę jej będący właście-
cielem hotelu, nie włada dostatecznie tym języ-
kiem, przeto on przyszedł ofiarować mi swoje
usługi, jako tłumacz. Oczywiście, najchętniej
przyjąłem jego propozycję i najserdeczniej po-
dziękowałem za jego uprzejmość. Dzięki też jego
pośrednictwu bardzo szybko załatwił mi sprawę
moich przygotowań do jutrzejszej wycieczki, po-
czem wsiadłszy do powozu wyszedłszy razem.

Mój nowy znajomy p. M. mieszka wpra-
wdzie przeważnie w Egipcie, jednak jako Grek
i na ziemi greckiej, poczuwał się względem mnie
do obowiązków gospodarza. Bardzo szczerze sta-
rał się uprzejmie mi pobyt mój w Nauplii. Na-
przód chciał nająć kaik i urządzić dla mnie
małą przejażdżkę po morzu, a kiedy wymówiłem
się od tego, tłumacząc się

to w głowie w Halli, przez długie przedtem lata był głównym agitator socjalistycznym. Podobnie zbiegł do Anglii przewódca anarchizmu Wilhelm Werner, był to niedawna jeszcze luminarny socjalnej demokracji niemieckiej i kandydatem do mandat poselskiego w okręgu wyb. Teltow-Beeskow-Storkow, gdzie dopiero w wielką białą dozwolono. Dalej niejaki Auerbach, z zawodu kupiec, który wywodził do Ameryki, przedtem zaś występował jako kandydat socjalistów przy wyborach do parlamentu, ostatecznie przyznał się jawnie do anarchizmu. Wreszcie Hermann i tegoż towarzysze, którzy przed laty na pierwszych zgrupowaniach anarchystycznych w Berlinie występowali, byli przedtem również socjalistami jeno.

W Berlinie zdarzało się nie rzadko, iż na zgrupowaniach ludowych zdeklarowani socjaliści i anarchiści wspólnie się manifestowali i szli ręką. Ot, świeżo jeszcze — jak przypomina *National-Zeitung* — zaproszono na zebranie do restauracji Kummera w Rixdorfie wyłącznie tylko socjalistów i anarchistów, celem omówienia spraw własnych, organizacji lokalnej i centralnej itd. Istniała tedy styczność pomiędzy socjalistami i anarchistami, istniała wżajemne sympatie, jakkolwiek po każdym nowym mordzie socjaliści — jako więcej ratynowani już politycy — na zewnątrz zapierają się anarchistów skwalnie.

Przytoczone powyżej pismo berlińskie donosi także, iż w ostatnich czasach wzrosło się niestychanie pokup broszur anarchystycznych, wydawanych w formie „biblioteki”. Owoż faktem jest, że zeszyty: I. „Rzeczy rewolucyjne”, II. „Do młodych ludzi” i III. „Anarchizm komunistyczny” tej biblioteki są obecnie zupełnie wyczerpane. Aby mógł poniekać ocenić objętość anarchystycznego obozu w Niemczech, dość spojrzeć na fundusz wsparcia dla uwieczonych „towarzyszów”. Wynosił on świeżo 4500 marek, zebranych w jednym roku w drodze składek. Jedna trzecia z tej sumy pochodzi z zagranicy, przeważnie z Anglii i Ameryki.

W ostatnich tygodniach wydano z Niemiec gazetkę obcych anarchistów. Pomiędzy nimi odstawiony został do granic austriackich piekarz Dedek, o którym przed paru dniami już wspominaliśmy.

Jak to już donieśliśmy onegdaj w depeszy berlińskiej, organ socjalistów niemieckich — berliński *Forwärt* — opublikował „poufny” akt urzędowy, z którego wynika, że władze tamtejsze pragną się dowiedzieć, kto z młodzieży, do wojska zaasentowanej, należy do socjalistów, a kto przynależy się do anarchizmu. Akt rzeczony, wydany 17. maja b. r. do burmistrzów i wójtów, przez jednego z landratów, opiewa dosłownie:

„Poufne — Z wyższej strony zarządzone, aby z popisowych do służby wojskowej, przy okazji poboru, tych wszystkich — w drodze poufnej — po nazwisku wymienić: A. 1) którzy w łonie partji socjalistycznej piastowali rolę przewodców, lub 2) za świadomy cel reprezentantów socjalizmu uchodzili; 3) których przynależność do socjalnej demokracji jest rzeczą notoryczną. B) tych, którzy uchodzą za anarchistów. Owoż upraszam Pana, aby nazwiska tych wszystkich, gdy się do poboru stawia, w drodze poufnej najdalej do 5. czerwca b. r. donieść. W końcu nakładam na Pana wyraźny obowiązek, aby wszystkie dotyczące dochodzenia i daty przeprowadzone i zebrane zostały z jak największą skrupulatnością, wszystko zaś zachowane w ścisłej tajemnicy.”

III. Zjazd techników polskich.

(Pierwszy dzień).

Lwów 8. lipca. Dzisiaj odbyło się tedy uroczyste otwarcie trzeciego zjazdu techników polskich. Już przed godziną 11. zaczęła się zapelniać hala muzykalna uczestnikami zjazdu. O godz. 11½ wszystkie miejsca były zajęte. Na galejach zasiadły panie. W pierwszych rzędach krzesła zauważyliśmy między wiela wybitniejsiemi osobistościami marszałka ks. Sanguszki, prezesa wystawy ks. Sapiehy, prezydenta miasta Mochnackiego, wiceprezesa wystawy Augusta Gorayskiego, dyrektora wystawy Marchwickiego, radcę rządu i poła Struszkiewicza, dr. Antoniego Maleckiego i w. i. Ogółem uczestniczyło w zgromadzeniu około 400 osób.

Zebrańie zagał prezes Towarzystwa politechnicznego prof. br. Roman Gostkowski w następujących słowach:

Szanowni panowie! Przypadał mi miły obowiązek powitania was w imieniu Towarzystwa politechnicznego, które, jak wiecie, jest inicjatorem niniejszego zjazdu. Wywiązując się z tego, wielce dla mnie zaszczytnego zadania, witam was, technicy, którzyście przybyli ze wszystkich dzielnic polskiej ziemi, witam was szczerze. Witam z głębi serca.

Z wyrazem prawdziwego uszanowania i głębokiej czci, witam J. E. ks. marszałka Eustachego Sanguszkę, jako też J. E. ks. Adama Samapiehy, prezesa wystawy, dziękując wam dostojni panowie, żeście obecnością swoją raczyli nawiązać zebranie dzisiejsze. Witam także J. W. Edmunda Mochnackiego, prezydenta miasta Lwowa, dziękując mu za łaskawe przybycie.

Gdy na salę rzucił okiem, serce mi się raduje, bo nie szczerząc ani trudu, ani czasu, przybyłście z najdalejszych zakątków naszej polskiej ziemi, by oddać hołd zbiorowej pracy.

Ani miedzy starożytnych wieków, ani moźnowłady Rzymu, nie oceniali pracy zbiorowej i nie poznali narodu. Wyście panowie doniosłość to poznali, a obecność wasza jest najmowniejszym tego dowodem. Praca zbiorowa dla nas Polaków ma więcej znaczenia, jak dla narodów od nas szczęśliwszych, bo politycznie wolnych. Praca konsekwentna, celu świadoma, wyrabia bowiem w nas ową uporczywą wytrwałość, wobec której opadają siły tych, którzy zwyciężają wolności naszej ściśniętą. Stosunki się zmieniały, a z nimi i taktyka wojowania, już nie oręż, ale praca niech będzie bronią naszą, ona sprawi to, czego orężem osiągnąć nie zdołaliśmy. Dla tego ufamy w nasze siły i stojmy niezachwianie przy standardzie, którego hasło: „Przez pracę do wolności!”

Witam was więc, mężo pracy i wolam: niech Pan błogostawi dążności wasze!

Z koleżabrat głos marszałek krajowy ks. Eustachy Sanguszko:

Korzystam z nader zaszczytnego przywileju, iż mogę panów w imieniu kraju serdecznie powitać. Witam w szczególności tych, którzy przybyli z innych dzielnic Polski (brawa). Mam na-

dzieję, że będą się oni czuli jak w Ojczyźnie. Jednoży Was wspólna mowa, wspólny zawsze żywy duch i geniusz narodu. Sprowadziło was tutaj zamilowanie do nauki, sprowadziła chęć służenia społeczeństwu naszemu. Macie panowie w tej wystawie obraz całego kraju; widzicie co w kraju jest, a czego brak. Jest ona tłem dla waszych narad doskonałym, która może wywołać konkretny, bezpośredni i dla kraju pomyślny skutek prac waszych.

Społeczeństwo nasze z wielką sympatią i zamilowaniem będzie się przypatrywać i przysłuchiwać waszym obradom. W imieniu tego społeczeństwa z głębi serca wołam: Szczęść wam Boże w tej pracy! (hucnie brawa i oklaski)

Następnie wszedł na estradę prezydent m. Lwowa p. Mochnacki i przemówił w następujących słowach:

Moim panowie! Pod wpływem wrażeń wspaniałego widowiska, które rozciąga się przed obliczem naszym, — witam was znowu panowie, jako pierwszy zjazd gości polskich, którzy raczyli uczcić nasze święto narodowe i zwiścić naszą wystawę krajową.

To dzieło naszej pracy, naszej wiedzy i naszej satuki narodowej, ta chluba naszego narodu, jest przeważnie dziełem techników polskich, którzy dali dowód, że obok olbrzymiego postępu własnej wiedzy, wszystkie zdobycze kultury, wszystkie triumfy cywilizacji, musieli stało zaszczerpić na naszym gruncie rodzinnym. Oni też najwięcej dołożyli liście do tego wieńca wawrzynów, który nas otacza i skroń naszą zdobę, część i dzięki wam za to, znowu panowie. Cześć i dzięki imieniem tego grodu, który was wita. Pracujecie dalej z tą wytrwałością i z tym skutkiem, na pożytek dla naszego społeczeństwa, na chwałę dla polskiego imienia. Pod tym hasłem witam was znowu panowie.

Z koleżabrat przemówił książę Sapieha w następujących słowach:

Witam panów w imieniu prezydium wystawy, a przedewszystkiem w imieniu kolegów, którzy od lat dwóch nad tą wystawą pracowali i dziękuję wam serdecznie za przybycie. Zapewnić was mogę, znowu panowie, że gdybyście któregośkolwiek z nas dziś za puls zwieili, to przekonałibyście się, że serce nasze biją gorącą wdzięcznością dla was, żeście inicjatywę tego zjazdu podjęli i waszym zjazdem wystawę tę uświetnili, a to, znowu panowie, żeście z wszystkich dzielnic Polski przybyli, to jest nagroda najpiękniejsza dla tych, którzy tę wystawę urządzili. Myślniej chcieli, a chcieli dla tego, że oni jej chcieli, ażeby się nazywała polską. Wyście ją ochrzczili, i za to w imieniu pracowników na wystawie składam wam Bóg zapłać! (Brawa).

Szanowni panowie! Będziecie na tej wystawie pracowali, a obok tego i nas sędzili. Tutaj chociaż nie reprezentujecie kraju, ale jako jeden z jego obywateli do was się odzywam z prośbą o pobłażliwość w wielu działach wystawy, o to, byście sobie przypomnieli, że jak daleka ten biedny kraj, ta biedna dzielnica dawnej Polski wrócić musiała, ażeby dojść do dzisiejszych rezultatów swej pracy. Przypomniacie sobie panowie, jakie przejścia ciężkie, trudne, a nawet krwawe ten kraj przeżywał, przypomniacie sobie, że stawiano rogatki rozwojowi przemysłowemu, przedsiębiorstwu, wszystkiemu wogóle, co nie było materializmem i ledwie myśleniem, co nie było kawałkiem chleba. (Brawa). Z tego kraj się podniósł i chciał dziś zamenifestować, że nie tylko dla cudzoziemców pracuje, ale dla siebie samego, bo chciał sobie pokazać, czy i czego dokonał potrafi. Pokazał, że może, a jestem przekonany, że ta wystawa będzie punktem wyjścia do ważniejszej pracy na tych wszystkich polach, które może słabo są tu reprezentowane.

Będę prosił panów, abyście zwrócili uwagę, na jeden szczególny dział, który Bogu dzięki najmniej natrafiał na przeszkody, na owe rogatki, na dział przemysłu, który właściwie w naszym kraju się rozwijał, a przekonacie się, że w tym dziale kraj nasz wiele dokonał potrafi — to jest nafta i węgiel ziemny. Zwracam uwagę na ten dział, bo on obchodzi nie tylko tych, którzy w nim pracują, ale obchodzi kraj cały, bo jest bogactwem tego kraju; tak, jak dziś wyczerpany rozsądnie, rozumnie i z poświęceniem prowadzony zyska on pewną wasze pochwały. I tem się ciesze. Raz jeszcze dziękuję panom i zapewniam, że nie więcej nie zachęczę nas do dalszej pracy, jak to, że Was tu widzimy, więc Wam wszystkim, którzyście z poza granic Galicji przybyli, serdeczne trzykrotne Witajcie! (Hucnie i długotrwałe oklaski).

Następnie mówił rektor politechniki p. Dziwinski:

Dostojni goście i sercu mili koledzy! W imieniu politechniki mam zaszczyt powitać uczestników III. Zjazdu techników polskich. Widok w poważnej liczbie zebranych napelnia radością serce każdego, kto w pracy i nauce technicznej widzi fundament naszej przyszłości. Szczególniejszą radością przejęta jest na ten widok politechnika, jedyny dziś na mocy ustawy przybytek polski, poświęcony pielegnowaniu nauk technicznych i kształceniu nowych pracowników na tem polu dla sławy narodu i pożytku ludzkości. Dziś zatem, gdy zewsząd płyną do Was, mili towarzysze, ciepłe słowa powitania, politechnika szle Wam przez usta moje wołanie: Witajcie mili towarzysze! Przybywajcie w mury naszego gmachu, którego sala z przyjemnością Wam otwiera się dla wspólnych obrad. Doświadczcie Wasze, to dalszy ciąg studiów technicznych, które złożyły w obężu nauce, jako przedmiot do nowych prac i pomysłów. Bo studia techniczne mają tę cechę, że zaczęte w szkole, zasilone doświadczeniem, wracają znowu do szkoły i w ciągłym plynące postępie i nowe tworzą źródła nauki, które oby jak najliczniej wytrysty pod polskim imieniem Zjazd Wasz, prezesci panowie, przypada na czas, kiedy politechnika nasza koledzy po wieku swego istnienia, aby w odnowionej postaci rozpocząć na mocy ustawy nową erę trwałego postępu. Ta chwile chcemy uczcić we wtorek uroczystością akademicką, na którą wszystkich uczestników III. Zjazdu techników polskich mam zaszczyt niniejszem w imieniu kolegium profesorów szkoły politechnicznej jak najuprzejmiej zaprosić. (Brawa i oklaski).

Teraz przystąpiono do wyboru prezydium. Na wniosek, postawiony przez referenta komitetu, p. Goltenthała, wybrano przewodniczącym p. Stefana Kossutha, zaś zastępcami jego pp. Sylwestra Miszkę, Feliksa Wojciechowskiego, Ludwika Frankiewicza, Władysława Karczmarskiego i br. Romana Gostkowskiego.

Wszyscy wymienieni panowie zajęli wyznaczone im miejsca na estradzie, a prezes zjazdu p. Kossuth przemówił, jak następuje:

Dostojne zgromadzenie, szanowni koledzy! Kiedy przed laty 19 zakładaliśmy *Przegląd techniczny*, kiedy z wielką trudnością można było zebrać kilkunastu ludzi dla zorganizowania tego pisma, czy ja mogłem marzyć, że kiedyś będę miał zaszczyt przewodniczyć tak dostojnemu zgromadzeniu techników?

Ta jedna chwila wynagradza mi wiele lat ciężkiej pracy, wiele gorzkich zawodów. Po zwłocie mi, panowie, że złoże wam serdeczne dzięki za ten zaszczyt, który zapewne dostał mi się w udziale, jako pierwszemu założycielowi *Przeglądu technicznego*. Niezawodnie chcieliście także panowie odznaczyć w ten sposób gości z innych dzielnic. Jest to jeden dowód więcej waszej serdecznej gościnności. Dzięki wam za tę gościnność, której dowody spotykam na każdym kroku, nietylko zewnętrznej jej objawy, ale przeważnie ten duchowy pokarm, który, przybywszy tutaj, pochłaniamy całym sercem, a który ma swe źródło w widoku tych wyników, do jakich doprowadzić może poważna, solidarna i świadoma celu praca. — Wystawa jest bardzo piękna, przeszła wszelkie oczekiwania. Zapewne są u niej niektóre braki, jednakże to, co tam jest, upewnia nas, iż te dary, jakimi przyroda kraj ten uposażyła, zostaną w przyszłości należycie wykorzystane, co przychyli się niemało do wzmocnienia bogactwa krajowego.

W dalszym ciągu swego przemówienia dziękuję mowca marszałkowi krajowemu ks. Sanguszce, namiestnikowi hr. Badeniemu, prezydentowi miasta, którego zapobiegliwość sprawiła, iż Lwów wygląda tak, jak gdyby na przyjęcie techników przybrał odświętne szaty, dziękuję w szczególności prezesowi wystawy ks. Sapiehy, który — jak wszyscy świadczą — całą swą duszę włożył w przeprowadzenie tego wielkiego dzieła.

Przyglądając się zgromadzeniu, chociaż tak licznemu, widzi mowca w niem łuki, powstałe przez śmierć licznych zastawionych techników, w szczególności zaś wspomina o nieodżałowanej stracie inżyniera Spornego, przewodniczącego poprzedniego zjazdu, oraz Napoleona Kovaca, byłego prezesa Towarzystwa politechnicznego. (Zgromadzenie na wezwanie przewodniczącego oddaje cześć pamięci zmarłych przez powstanie).

Przystępując do toku obrad, robi mowca ogólną uwagę, co do programu zjazdu. Doświadczając z poprzednich zjazdów nauczyło, że nie należy zbyt wiele podejmować kwestji, tylko ograniczyć się na mniejszej ich liczbie, ażeby na każdym następnym zjeździe można oglądać rezultaty prac poprzednich.

Kończy swe zagajenie, wnosząc trzykrotny okrzyk na cześć cesarza, jako protektora wystawy. Zgromadzenie okrzyk ten powtarza z zapalem.

Następnie powołał przewodniczący na sekretarza zjazdu pp. Bronisława Pawlewskiego, Romana Dzieślewskiego, Romana Załozieckiego i Witolda Urbanowskiego.

Z porządku dziennego poseł Stanisław Szczepanowski wygłosił nader zajmującą prelekcję: „O potrzebie wielkiego przemysłu w Galicji”. Prelekcja wywołowała na usłuchujących wielkie wrażenie. Mowca nie może być zmniejszenie ciężaru podatkowego, ale zwiększenie siły produkcyjnej kraju, a tem samem jego zasobów materialnych, ażeby nie tylko podobać obowiązkowi względem państwa, w którym żywił polski swobodnie rozwijać się może, ale także ażeby w całej pełni zachować żywotność narodu i tradycje świętej przeszłości dalszym przekazać pokoleniom. Otóż znakomitym środkiem tak temu jest rozwój wielkiego przemysłu, do czego Galicja posiada wszelkie warunki.

Jstna burza oklasków nagrodziła prelegenta za ten piękny, a zarazem wielce pouczający wykład.

W końcu uchwalilo jeszcze zgromadzenie (bez dyskusji) regulamin zjazdu, poczem udali się uczestnicy zjazdu na wspólny obiad do restauracji Baczyńskiego.

(Dzień drugi).

Lwów 9. lipca. Dzisiaj od godziny 9. rano obradują poszczególnie sekcje w salach wykładowych politechniki lwowskiej. Udział we wszystkich sekcjach liczny, obrady toczą się żywo i z małą tylko przerwą o godzinie 11. na śniadanie. Uczestnicy zjazdu zgromadzili się na sekcje: ogólną, górniczą, mechaniczną, technologii chemicznej, architektury, inżynierji.

Sekcja ogólna wybrała przewodniczącym p. Kossutha, jego zastępcą rektora Dziwinski, sekretarzami panów: Wal. Dzieślewskiego i E. Grzębskiego.

Inżynier Jaworski referował w sprawie „zabezpieczenia kwalifikowanych techników przeciw konkurencji niekwalifikowanych przedsiębiorców”. Po krótkiej dyskusji uchwalono przedłożyć odnośny wniosek plenarnemu posiedzeniu.

Architekt Kamiński przedłożył wniosek „o zmianie kierunku kształcenia architektów w projektowaniu budowli fabrycznych”. Wniosek ten będzie traktowany również na plenarnym posiedzeniu zjazdu.

Prof. Grzębski wygłosił odczyt: „O szkołach przygotowawczych do politechniki” — poczem uchwalono następującą rezolucję: „Zjazd uważa za konieczne, zaprowadzenie w Austrii średnich szkół jednolitych.”

Nastąpił odczyt inżyniera Libańskiego „O stanowisku społecznym technika”.

Sekcja górnicza wybrała przewodniczącym p. Brzozowskiego Franciszka, starszego inżyniera kolei północnej z Morawskiej Ostrawy, sekretarzem zaś adiunkta salarnego z Wieliczki p. Brzema Barga. Po zagajeniu i dokonaniu wyboru wygłosił inżynier Syrczyński odczyt: „O produkcji górniczej ziem polskich.” Dyskusję nad tym bardzo zajmującym odczytem odroczone. Następnie wykonał się kwestja przystąpienia górników do Tow. politechnicznego. Po dłuższej rozprawie uchwalono przystąpić do Towarzystwa pod pewnymi bliżej określonymi warunkami.

W sekcji mechanicznej przewodniczył inżynier Pollak z Frankfurta nad Menem, funkcje sekretarza pełnił inżynier Horoski. Inżynier Bartl z Krompach na Węgrzech wygłosił odczyt p. t.: „Doświadczenia nad tarciem suwaków.” Drugi nader zajmujący odczyt wygłosił inżynier Pollak „O nowych sposobach przemiany akumulatorów i rozpraszaniu prądu elektrycznego.”

Sekcja technologii chemicznej. Przewodniczącą p. Tatarowicz, sekretarz p. Syrczyński. Bardzo ożywioną dyskusję wywołał tutaj odczyt p. Teodorowicza „O postępie w gorzelnictwie.” Wniosek prelegenta w sprawie założenia stacji dla badania procesów gorzelniczych i piwowarskich, uchwalono jednomyślnie.

Sekcja architektury wybrała przewodniczącym prof. Odrzywolskiego z Krakowa, sekretarzem p. Beckera z Kolomyi, referentem zaś p. Mostowskiego ze Lwowa. W sekcji tej uchwalono przedłożyć plenarnemu posiedzeniu dwie następujące rezolucje:

1. W sprawie utrzymania charakteru tradycyjnego w budowie kościołów i cerkwi III. zjazdu techników polskich uchwała: Delegacja stała odnieść się do o. k. władz budowniczych, aby budowę kościołów, cerkwi i budowli monumentalnych oddawali technikom budowlanym.

2. W sprawie zbierania motywów architektonicznych III. Zjazd Techników polskich uchwała: Wzywa się architektów i budowniczych, ażeby motywy architektoniczne polskie zbierali i przysyłali konserwatorom.

Sekcji inżynierji przewodniczył radca namiestnictwa Matula, jako sekretarz fungował inżynier Borkowski z Sącza i inżyn. Blum z Wiednia. Profesor Skibiński udzielił członkom sekcji rozmaitych informacji o budowie kolei Stanisławów-Woronianka. (Członkowie Zjazdu mają przedziwić wykład dla zwiędzenia trasy tej kolei). Nastąpił odczyt fachowego inżyniera „O postępie w kanalizacji.” Odczyt ten wywołał obszerną dyskusję.

Obrady w sekcjach trwały do godziny 1½, po południu, poczem uczestnicy zjazdu udali się na wspólny obiad do Kasynej miejskiej. Po południu o godz. 3. rozpoczęli zwiędzanie osobliwość miasta Lwowa. Właśnie zwiędzają gmach sejmowy.

Do prezydium zjazdu nadeszły liczne telegramy, między innymi z Warszawy i Kowna. Dalej nadesłali telegraficznie życzenia pp: Urbanowski z Poznania, Kordier z Tarnowa, Lewandowski z Poznania i inni. Górniczy z Wieliczki przysłali następującą depeszę: „Serdeczne szczęście Bożę! do wspólnej pracy — łączą się myślą urzędniczą salarni w Wieliczce.”

KRONIKA

Pamiętajmy o fundacji imienia Tadeusza Kościuszki.

Djarzusz lwowski.

Wtorek 10. lipca.

III. Zjazd polskich techników.

Rano dalsze posiedzenia sekcji zjazdu, a następnie wzięcie udziału w uroczystości jubileuszowej 50-lecia politechniki lwowskiej.

O godz. 9. wieczór rant w salach Kasynej miejskiej.

O godz. 8. wiecz. koncert muzyki 50. R. p. przed gmachem komendy korpusek.

„Bitwa Racławicka” (panorama na wystawie 60-lecia) otwarta od 8. rano do 9. wieczorem.

Teatr hr. Skarbka: „Traviata”, opera w 4 akt. Verdiego. Drugi gościnny występ p. Jadwigi Camilowej, śpiewaczki nadwornej królewskiej opery w Dreźnie, oraz występ pp. Aleks. Myszyńskiego i Gabriela Górskiego. Początek o godz. 7½, wieczorem.

Wiadomości osobiste. Dr. Artur Blumenfeld notariusz, rozpoczął urządowanie w Ustrzykach dołnych z d. 3. bm — P. J. Beltoński, ceniony artysta-rzeźbiarz i prof. muzeum przemysłowego, wyjechał na dwa miesiące do Hollandi i Belgji, wyznaczony przez ministerstwo oświaty jako członek ekspedycji naukowej z Austrii.

Nekrologia. Sylwester Sas Terlecki, em. radca sądu kraj., zmarł w Mokrzagach w 81 roku życia. Obrzęd pogrzebowy odbył się w Samhorze.

Kalendarz. Wtorek (19.): Amalji p. Wschód słońca o godzinie 6 minut 16, zachód o godzinie 7, minut 52.

Kalendarz. Wtorek (19.): Amalji p. Wschód słońca o godzinie 6 minut 16, zachód o godzinie 7, minut 52.

Kalendarz. Wtorek (19.): Amalji p. Wschód słońca o godzinie 6 minut 16, zachód o godzinie 7, minut 52.

Przeniesienia. Dyrekcja poczt i telegrafów przeniosła asystenta pocztowego, Kazimierza Kraussa, ze Stanisławowa do Kalusza.

Odezw do kolego. Proszęni jesteście o ogłoszenie, że byli uczniowie ósmej klasy gimnazjalnej w Wadowicach, z r. 1878, mają niedo widnie zjawić się we Lwowie na zjazd koleżeński d. 15., a najpóźniej 16. bm.

Dwudziesty ósmy Zjazd Towarzystwa pedagogicznego. Jenerałna dyrekcja kolei państwowych złożyła dla uczestników Wielkiego Zjazdu Towarzystwa pedagogicznego cenie jazdy II i III klasą o połowę. W tym celu winno zarząd kolejom swym członkom we wtorek tj. d. 19. bm. karty ulgowate, uprawniające zarazem do zniżenia cen jazdy.

Pod adresem dyrekcji kolejowej. Wszystkie instytucje publiczne i prywatne ułatwiają swym urzędnikom zwiędzanie wystawy — i szczerze, bo to korzyść nie tylko dla nich, ale i dla instytucji. W najgorzej jednak położeniu są urzędnicy kolejowi, którzy muszą zaprzestować na pracę, a nawet nie mogą marzyć o jakiejś dłuższej urlopie. Znajdą ludzkie zaprzestowania p. Inymy, odnosimy się wprost do niego z uprzejmą prośbą, aby umożliwić urzędnikom kolejowym z prowincji przybywanie na wystawę, dając im kolejno urlopy na trzy do czterech dni przynajmniej. Zdarzyć się bowiem może, że bracia nasi z Ameryki zwiędzą wystawę — a urzędnicy kolejowi mimo najszerszej chęci widzieć jej nie będą mogli.

Zmi na wtorek. Majątek ziemski Holu-czków, położony w powiecie sanockim, obszaru 600 set dwadzieścia pięć morgów, nabyła w tych dniach p. M. A. Tarnowska z Uliczki Zarębanego od starozakonnego Majera Wołoskiego.

Temperatura. Barometr opada.

Srednia temperatura w tym czasie była +13.4°C, najwyższa +22.8°C, najniższa +12.8°C w nocy. Na dziś zapowiada się spójniejszą Szekeły politechnicznej: Wiatr będzie zachodni, o średniej prędkości 5 msek; średnia temperatura doby pozostanie około +20°C, niebo będzie lekko zachmurzone, a względna wilgotność powietrza około 70 proc. — opadu nie będzie, pogoda.

Morderstwo. Dnia 5. bm. radca pani Bartmańskiej, właścicielki Żurawnik, polecił udać się 16 letniemu chłopcu stażennemu do Karwicy celem odebrania poczty. Chłopak ów dosiadł klaczy (stajenny wierzchołwie gniazdy) i około godz. 9. rano ze slajni wyjechał.

Gdy do godz. 12. chłopak z poczty nie powracał, zniepokojony radca posłał drugiego posłańca do Karwicy, gdzie też poezmistrzini oznajmiła mu, że

jego poprzednik jeszcze około godz. 10. odebrałszy pocztę, wyruszył za powrotem.

Rozesłano więc na wszystkie strony czeladzi, oraz uwiadomiono okoliczne posterunki landarmierji o zaszłym wypadku. W pierwszym dniu poszukiwania okazały się płonne. Wskazywano jednak głucho obywateli, iż jakby szawę ze wsi sąsiedniej Sołowej — na trzy dni przed wypadkiem, dowiadywał się w Karwicy, czy z Żurawnik na pocztę już posyłał. Mówiono również, że i w owym czasie widzano owego szewca palącego papierosy z postąmianem skrócie drogi prowadzącą z Karwicy do Żurawnik.

Na podstawie tych wiadomości wznowiono poszukiwania daly rezultat: brat poszukiwanego znalazł w zbożu zwłoki nieszczęśliwej ofiary zbrodni.

Chłopak miał szcye okrośną silnie sznurkiem i własnym rękamiem paskiem, z tyłu na sprzączkę selegnietym Morderca prócz tego, by jeszcze zapewnił się co do skutku popełnionej zbrodni, kopnął lub uderzył kamieniem chłopaka w okolicę skroni, co z rany się widocznie. Widocznie chłopaka zamordowano celem kradzieży.

Władze wojskowe specjalnie szpitale, lazarety i t. d. otrzymały od ministerstwa wojny rozkaz, aby o każdym wypadku śmierci osoby, pozostającej w czynnej służbie c. i k. armji, natychmiast bali telegraficznie, badi pisemnie (to należy do warunków oddalenia) rodzinie zmarłego donosiły, i aby ewentualnie krewini mogli w pogrzebie uczestniczyć.

Echa z pogrzebu Carnota. Karawan, który przez 6 koni ciągnięty, wiozł zwłoki prezenta do Panteonu, zbudowano pierwotnie dla księcia de Morny, podopry drugiego cesarstwa. Później stał on kardynałowi Quibertowi, Tiersowi, a uległ jasiemu amalemu marszałkowi Mac-Mahonowi. Stary chudy woznica prowadził go tym razem, także zabyciel cesarstwa: był on nadwornym woznicą cesarza. Ogólnie na stare lata i, nie zdolny powozić bezpiecznie żyjących, musiał zadowolnić się tem, że pozwolono mu oddać ostatnią przysługę zmarłemu, a i podczas pogrzebu Carnota zawiązywać swój urząd honorowy tylko przypadkowi, że inny woznica się spóźnił. Urocz. przesłano naraz na wielką ochotliwość i jeszcze nie adająż znowu załobną liberji, a już zwiędł się ciekawy reporter, aby go wypuścić. Ale było to trudna sprawa. Jeden z towarzyszy musiał głuchemu krzy- cząc z natężeniem sił wszystkich do ucha stawione pytnia, a mimo to nie wiele mógł się dowiedzieć od niego reporter. Spytany o wrażenie, jakie na nim zrobił pogrzeb, odpowiedział starszek, że, zajęty kochani, nie miał czasu spogądać na tłumy. Przed bombami nie miał obawy, bo przedtem nikt na umarłych nie strzelał. Żal mu było tylko zmarłego Carnota, bo prezydent był znowu człowiekiem. Powoził on także oja Carnota do gróbu i widział wówczas, jak serdecznie syn go opłakiwał. Los zdarzył, że ten głuchy starszek, który niedawno widział na miejsce spoczynku zwłoki prezenta Francji, był zajątem bonapartystą i nieprzyjacielem rzeszypolitacji...

Wiadomości osobiste. Bawi w naszym mieście dyrektor kraj. Towarzystwa ubezpieczeń p. Henryk Kieszowski. — Minister dr. Madajski przybył do Krakowa i zamieszka przez kilka tygodni na Woli.

Nekrologia. W Krakowie zmarł Rudolf Ostoja Starzyński, jeden z najstarszych mecenasów tamtejszych przeżywał lat 61.

uniwersytetu Jagiellońskiego. Na posiedze- niu wydziału medycznego w Krakowie w d. 6. bm., postanowiono zaproponować prof. Stopezańskiego na drugiego egzaminatora z chemji przy pier- wszym rygorozum — ułożono szkice nowej kliniki okulistycznej w osobym gmachu, który ma być wy- budowany na gruntach poza kliniką chirurgiczną i postanowiono zaproponować ministerstwu, aby dr. Maciej Jakubowski, kierownika szpitala św. Ludwika, zamianował profesorem zwyczajnym.

Z niedzieli. Wesoło zbiegła ostatnia niedziela. Prześliczna pogoda, jakiej od dawna niezapamiętaliśmy, wyrzuciła przez dzień cały. Już od wczoraj rana panował w mieście żuch niezwykle oży- wiony. W głównej mierze przyczyniły się do tego uczestnicy zjazdu techników, których większa część przyniła z rodzinami Ponadto ruszyli się także pro- winieja, nieczono ustalono nareszcie pogoda. I tak — opowiadano onegdaj na wystawie — krakowski rana- poległ wystawowy miot przywieźć 64 przepełnionej wagonów, takżę pociąg oreniowiecki 53 wagonów. Liczby to bardzo wymowne. Przybyło także per- podes, lub na wozach mnóstwo włocian z blizszych otolich Lwowa.

Ruch ożywił się jeszcze bardziej popołudniu. Wystawę zapelnili tłumy, jakich dotychczas nigdy tam jeszcze nie było, a mimo to i na festynie weteranów z roku 1863 na Wysokim Zamku było pełno i w Ogrodzie Miejskim nie brakło gości, a nawet ogródki podmiejskie cieszyły się wcale dobrą frekwencją. Tutaj przeważnie zabawiali się niższe warstwy naszego miasta.

Wspomniany festyn weteranów z 1863 r. udał się — jak na czas wystawowy — wybornie. Publiczność hawila się przy dźwiękach muzyki i innych festynowych rozrywkach do późnej nocy. Szczególny poklask uzyskał pociąg historyczny, przedstawiający wojska polskie z rozmaitych epok.

Zresztą w mieście nie było żadnych nadzwyczaj- nych wypadków, z wyjątkiem n. b. przygód „wzoro- wego” naszego tramwaju elektrycznego, któremu mla- dzy innemi wypadkami, około godziny 5. zapalił się wóz, wiozący gości na wystawę. Na szczęście, stało się to już przed samą wystawą na wysławie — pu- bliczność mogła widzieć, że dziura zostanie wkro- tce zafatana, a my będziemy jedzili dalej... tandeta.

Pogoda może się nareszcie ustali. Dziś mamy znowu piękny prawdziwy lipcowy dzień bez zby- tniego upału. Na ulicach panuje od wczesnego rana ruch bardzo ożywiony dzięki licznyim gościom, przy- byłym z prowincji celem zwiędzenia wystawy.

Prezydium Związku „Sokołów” ogłasza: Do szanownych wydziałów Towarzystw Sokolich! Wszy- skim Towarzystwom Sokolim, które dotychczas na zapytanie nasze odpowiadały, że użisał ich w II. zlocie d. 14., 15. i 16. bm. nie ulegnie żadnej zmianie, a w szczególności Towarzystwom: w Sta- nisławowie, Złoczowie, Siatynie, Rze- szowie, Starym Sączu, Jaworowie, Stry- ju, Gorlicach, Samborze, Tarnopolu, Za- łozach, Tyocynie, Żywiecu i w Wojniczu, oznajmiamy, że kwatry gromadne są przygotowane dla wszystkich Towarzystw nie tylko w liczbie pier- wotnie zapowiedzianej, ale nawet wyższej, w szko- łach miejskich im. Staszica, św. Anny i Marii Magda- leny, położonych przy szlaku tramwaju konnego i elektrycznego.

już choćby dlatego, aby się zapoznać z rodzaczkami z różnych, nawet najdalej położonych krajów i zawiązać z nimi stosunki, które w ogólnej pracy dla dobra narodu mogą w przyszłości bardzo się przydać. Jak nas zapewniali, program rautu jest nader urozmaicony.

Założenie nabożeństwo. W piątek d. 13. bm. odbędzie się w kościele archidiecejalnym o godz. 10. nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. ks. Tomasza Barwickiego, b. dyrektora gimnazjum i posła na Sejm krajowy i do rady państwa, zmarłego przed tygodniem w Samborze.

Od p. Fr. Żmurki. cenionego artysty-malarza, otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie: Przeczytawszy niedawno w Dzienniku Żółtą wzmiankę, że hr. Wojciech Dzieduszycki nabył na wystawie moją „Pieśń wieczorną”, upraszam uprzejmie o sprostowanie zachodzących pomylki.

„Pieśń wieczorna” jest obrazem wielkich rozmiarów i znajduje się obecnie w Ameryce, na wystawie zaś krajowej we Lwowie znajduje się jedynie studium malowane do jednej z figur obrazu (oznaczone w katalogu numerem 296).

Widocznie więc chodzi tu o obraz mój „Z pieśnią” (Ave Maria, w katalogu nr. 297), bo ten właśnie obraz nabył hr. Wojciech Dzieduszycki.

Sprostowanie. Od p. Stellera, zastępcy firmy „Siemens i Halske” otrzymujemy dwa pisma, w których żąda on na podstawie § 10. ustawy prasowej sprostowania dwóch faktów, odnoszących się do wyrażenia, jakie w ostatnich czasach zdarzyło się tramwajowi elektrycznemu. Pierwsze sprostowanie dotyczy, opisanego w kronice „Dziennik” z dnia 3. bm. najechania dorożki nr. 153. przez wóz tramwajowy, które według nadesłanego nam pisma zarządu wcale nie nastąpiło.

W drugim piśmie oświadcza p. Steller, że wiadomość, podana w „Dziennik” z dnia 1. bm., o przejechaniu na śmierć śp. Edwarda Loosa, była o tyle nieprawdziwa, że nieścisłością nie zostało spowodowane złe konstrukcje motorów i hamulców, ani też zbyt szybka jazda. W piśmie tem powołuje się na dno p. Stellera na protokół t. z. miejskiej komisji elektrycznej, która zbadawszy najdokładniej całe urządzenie tramwaju elektrycznego, uznała takowe za doskonałe.

Dotaje p. Stellera w końcu, że za zamieszczenie powyższych sprostowań w całej rozciągłości, (przynajmniej bowiem sam, iż są za długi) gotów jest złożyć redakcji odpowiednio odszkodowanie. Nie chcąc narazić zarządu tramwaju elektrycznego na ponoszenie takiego wydatku, strześliśmy nadesłane nam pisma w tem przekonaniu, że treść ta odpowiada zupełniej intencji autora. Nie trafi ona jednak z pewnością, ani w skróconej, ani w całej swej rozciągłości do przekonania tych wszystkich, którym aż nadto dobrze znane są oba wyżej opisane wypadki. Nie zdolał też zarząd tramwaju niczem udowodnić, ani nikogo nie przekona, że wóz są idealnej jakości i dobru. Nie ma bowiem chyba nikogo dziś we Lwowie, który nie oglądał na własne oczy, jak co chwila „coś” się psuje, to pękają łańcuchy, to się łamią drążki, przewoźnicę prąd, to pałą się wagony itp. i inne zdarzają się „drobiazgi”, od których jednak zawsze bezpieczeństwo i życie podróżnych.

Nie dziwny się wcale pp. Siemensowi i Halskemu, iż rażący mówić w nas, że dzieło ich jest doskonałe. — Lecz niechże ci panowie znów nam się nie dziwią, żeśmy w obronie bezpieczeństwa publicznego. Obie strony bronią tu swego interesu — co chyba dotychczasowe fakty dosadnie udowodnią.

W każdym razie, dowodem to wielkiego sprytu ze strony zarządu tramwaju elektrycznego, iż korzystając z przestępstw postanowił ustawy prasowej, pragnie pod płaszczykowi sprostowań, które niczego nie prostują, „przeszarżować” w piśmie jakiegoś protokołu, których naturalnie żaden dziennik dozwolnie by nie umieścił.

Już wyszedł z druku wyczerpujący Cennik Alojzego Hübnera, który może każdy nabyć w handlu Rynek 38, bezpłatnie. 1751

Z Wystawy.

Lwów 9. lipca.

Wapniała i niozem nie zamącona pogoda — tłumy ludzi, ciekawych się wzajemnie, szczególnie już pod wieczór — oto wrażenie z dnia wczorajszego, w tych paru słowach streszczono.

I w istocie — takim natłokiem gości, których literalni: wypełnili sobą cały, a nader obszerny teren wystawowy — zadna dotąd niedziela pochlubić się nie może. Na placu panował ścisły w całym tego słowa znaczeniu, a do niebawmych dotąd rozmiarów dorósł on po zamknięciu pawilonów. Na głównej drodze trudno się było prześcisnąć, a publiczność zbierała się tam głównie dla zobaczenia wspaniałych zaisie efektów fontanny elektrycznej, które z całą znajomością rzeczy wydobyla p. Jandaurek. Oklaski dla gry kolarów i zmian wodotryskowych sympaty się co chwila, zwłaszcza, że wczoraj po raz pierwszy fontana elektryczna funkcjonowała tak, jak to było zamierzonym z początku, tj. stworzy między figurami alegorycznymi rozpoczęły już wyrzucać wodę, mieniącą się w rozlicznych barwach światła elektrycznego.

Wczoraj cały Lwów, bez różnicy sfer i stanów, zjawiał się na wystawie; z gości z prowincji mieliśmy około 200 górników z Wieliczki, cały zastęp gości z Łańcuta, około 50 ze Skafatnu, 70 z Gorlice i 132 uczniów z Drohobycza; wreszcie zanotować należy, iż od samego rana zjawiali wystawę dwie kompanie 80. pp.

Prócz tego naturalnie mieliśmy gości i z innych okolic kraju całego, i cudzoziemców, szczególnie Niemców i Rosjan, kreślił się wczoraj po placu bardzo poważna liczba. Nie brakło i dwóch Anglików, których oryginalny typ swracał na siebie powszechną uwagę.

Muzyka na placu nie ustawała prawie wcale, grały bowiem naprzemiennie orkiestry „Harmonji”, 80. i 24. pułku piech.

Po południu od godz. 3. rozpoczęli uczestnicy zjazdu technicznego gremjalne zwiżdżanie wystawy od Pawilonu racławickiego, Pałacu sztuki pięknych i pawilonu Matejki, gdzie z całą przyjemnością udzielali im objaśnień pp. Kossak, B. Antoniewicz i Styka. Goście nie mieli dość wyrazów dla objawienia swego zachwytu.

Wieczorem część uczestników zjazdu udała się do teatru, część była na koncercie „Echa” w hali muzycznej, reszta zaś pozostała na placu wystawy dla przypatrzenia się fontannie świetnej.

Wczoraj w południe przybyło z powiatu Skafackiego 70 włościan pod przewodnictwem sekre-

tarza rady powiatowej p. Międzyńskiego. Za staraniem prezesa powiatu hr. Szczyńskiego Koziebrodzkiego, rada powiatowa Skafacka wyznaczyła stosowną subwencję na pokrycie kosztów tej wycieczki. Włosianie zostają we Lwowie do jutra wieczora. Rada powiatowa wyznaczyła na również subwencję dla nauczycieli ludowych z całego powiatu, dla zwiżdżenia wystawy.

Wczoraj wieczór przybyło do Lwowa 102 dzieci szkolnych, dziewcząt i chłopców, którzy ulokowani zostali w szkole Staszica. Dziećmi zajmują się komitet szkoły ludowej.

Również przybyło 12 chłopców z Krechowa pod przewodnictwem tamtejszego nauczyciela.

Przyniesienie nagród dla wystawców produktów z nabiału i przyrządów mleczarstwa.

Jury dla produktów i wyrobów nabiału i przyrządów mleczarskich wydało wczoraj następujące orzeczenie:

Za masło: Dyplomy honorowe towarzystw rolniczych: hr. Henryk Breza w Podleszanie pow. mielecki, mleczarnia mięśniacka ks. Lubomirskich, J. Biedron w Przemyslu, p. Anna Torosiewiczowa w Putatynie pow. Rohatyński, p. Jakubowiczowa w Czyżkowcu pow. lwowski.

Medal srebrny rządowy p. Anna Hubicka w Ożymowie pow. Złoczowski.

Medale srebrne dyrekcji wystawy: p. Wincenty Krasieński w Lesznowatce pow. liski, p. Karolina Korzenna w Brzozdowcach pow. bórcecki, p. Leontyna Paygertowa w Streptowie pow. Kamionecki, p. Korwin w Jureczkowie pow. dobromilski.

Medale brązowe dyrekcji wystawy: dr. Stanisław Bieliński w Wierchni polnej pow. kałuski, p. Aniela Gniewszowa w Kontach pow. złoczowski, p. Stefan Irsay w Lipnikach pow. mościński, p. Aleksander Krzczunowicz w Boleszowcach powiat rohatyński.

Listy pochwalne: p. Marja Jaworska w Ostrowcu pow. złoczowski, p. Marja Żebowska w Kielanowicach pow. tarnowski, hr. Elżbieta Krasiecka w Bahorcu powiat brzozowski, p. Kazimierz Stein w Hoszowie pow. liski.

Za sery: Dyplom honorowy dyrekcji wystawy: Arcyksiążę Albrecht w Żywcu za ser kręgowy.

Dyplomy honorowe towarzystw rolniczych: pp. August Gorayski z Moderówki pow. krośnieński za ser kręgowy, p. Hampel z Kańczugi pow. łańcucki za sery miękkie, hr. Franc. Mycielski z Wiśniowy pow. jasielski na długoletnie i wytrwałe prowadzenie serowni, oraz wzorową rachunkowość, Cholewa, nauczyciel szkoły rolniczej w Kobiernicach, za gorliwe nauczanie obchodzenia się umiejętnego z nabiałem i staranny wyrób masła i sera.

Medale srebrne dyrekcji wystawy: pani Cielecka z Byczkowic pow. czortkowski za ser kręgowy, hr. Henryk Breza w Podleszanie pow. mielecki za sery tuste.

Medal brązowy p. Aleksander Krzczunowicz z Boleszowic za ser chudy, Julian Studnicki z Olpin, powiat jasielski, za sery.

Nagroda pieniężna 20 koron Anna Stysz z Nowosielec pow. łańcucki.

Za urządzenia i przyrządy mleczarskie:

Dyplom honorowy dyrekcji wystawy: Fabryka H. Cegielskiego w Poznaniu za urządzenie wosorowej mleczarni na wystawie.

Dyplom honorowy towarzystw gospodarskich dr. Urban Wareg-Massalski, instruktor mleczarstwa we Lwowie, zawiązanie map, przedstawiających stan mleczarstwa w Galicji.

Medal złoty dyrekcji wystawy: Fabryka H. Cegielskiego w Poznaniu za doskonałe wykonanie przyrządów mleczarskich.

Medal srebrny dyrekcji wystawy: dr. Urb. Wareg-Massalski za pomysł do wywarzania pary dla gospodarstw nabiłowych.

List od dyrekcji wystawy do towarzystwa centralnego mleczarskiego we Wiedniu z podziękowaniem za przedstawienie kolekcji serów, wyrobionych w monarchii austriackiej i zwołanie ogólnego zgromadzenia członków Towarzystwa do Lwowa podczas wystawy krajowej.

List pochwalny za dobre naczynia dla gospodarstw nabiłowych zakład fundacji hr. Skarbka w Drohowyżu.

W jury zasiadali pp. Brykozynski, jako przewodniczący, oraz pp. Bolesław Augustynowicz, Tadeusz Lange i Oskar Schnell.

„Echa” na wystawie.

(Oddawna zapowiadany konkursowy koncert naszego sympatycznego towarzystwa śpiewackiego „Echa” odbył się wczoraj w hali koncertowej na wystawie. Program składał się, co jest zwykłą cechą „Echa”, wyłącznie z utworów kompozytorów polskich, wśród których pierwszorzędne miejsce zajmowały pieśni nagrodzone na konkursie „Echa”.

Po wykonanej przez orkiestrę 30. pp. pod dyrekcję p. Rolla „Elegji” i „Finale” Dobryńskiego, z konkursowej, a na motywach narodowych osnutej symfonji, odśpiewał pełny chór „Echa” Noskowskiego „Ty za ciemną górą”, piosenkę wdzięczną i melodyjną, a swojską do głębi, która u publiczności wywołała oklaski.

Następnie wykonał poloneza Szopena pan Liszniewski na fortepianie, pierwszy tenor „Echa” zaś, p. S. Sienkiewicz zbierał oklaski i zastępowe oklaski, za odśpiewanie „Pieśni kudarza” Paderewskiego i „Dwóch żołąd” Moniuszki, poczem na estradę wystąpiła słynna szesnastka „Echa”, aby odśpiewać konkursowy „Nokturn”, nadzwyczaj melodyjny i doskonale szarmonizowany p. Karola Stohla oraz „Pieśń do Wilgi” Żelazskiego.

Od tej chwili niepodzielnie prawie panować zaczął zaszczytnie znany zagranicą, a nas nieścisły dotąd jeszcze za mało ceniony, kompozytor pan Adam Münchheimer z Warszawy. W utworach jego, z których wczoraj usłyszeliśmy konkursowy „Dzban”, odśpiewany przez chór „Echa”, „Czarny krzyż” przez barytonię p. Szymankiewicz i wreszcie polonez „W starym dworze”, wykonany przez chór „Echa” z towarzyszeniem orkiestry 30. pp., przebiega się ta na wskroś szczera, polska nuta, której dźwięk tylko polskie serce odczuć i zrozumieć może. Pod tym względem znalazł Moniuszko w Münchheimerze godnego siebie następcę, którego świat muzyczny ceni — i słusznie — bardzo wysoko. Publiczność,

zapełniająca wczoraj halę koncertową wyprawiła czcigodnemu kompozytorowi owację, wywołując go kilkakrotnie i darząc szczerymi i długotrwałymi oklaskami. „Dzban” musiał być powtórzony.

W uzupełnieniu sprawozdania z programu dodać nam jeszcze należy, iż p. Szymański śpiewał bardzo ładnie „Zaczarowaną królową” Stohla i „Mazurka” Wzłaczyskiego.

Co do śpiewu chóru „Echa” to nadmienimy, iż z wielką przyjemnością konstatujemy ciągły postęp, który w całej pełni wystąpił na wczorajszym walsce. Niech słów tych kilka wystarczy na wszelkie pochwały.

Koncert skończył się zaraz po godzinie 9. tak że z publiczności niktnie stracił widoku fontanny elektrycznej.

Po koncercie odbył się skromny bankiet na cześć obecnego laureata p. Münchheimera, na którym panował bardzo serdeczny nastrój. Wnieśliśmy zdrowie kompozytora, który toastując na cześć „Echa”, dedykował temuż swój „Dzban”, wyraziwszy się, iż wielką sprawiło mu przyjemność wysłuchać młode towarzystwo, stojące na tak wysokim szczeblu artystycznym.

Na wniosek jednego z członków „Echa” uchwalono wysłać telegram do chorego prezesa, p. Fontany, z życzeniem, aby jak najrychlej pojawił się mógł w kole „histów”.

Zbieranie uprzejmiał śpiew członków, którzy wykonywali przeważnie utwory czysto narodowe, naturalnie z pamięci.

Wczoraj zwiłżał naszą wystawę p. A. S. Budziłowicz, rektor uniwersytetu dorpackiego, b. profesor uniwersytetu warszawskiego i redaktor „Sławniaku Obojczyka”. O wystawie naszej wyrażał się bardzo przychylnie, a panorama wywarła na nim wrażenie. Arcydzieło to nawet u wrogów naszych znajduje więc uznanie.

O wystawie naszej zamieszcza „Politik” piątą z rzędu artykuł. Zajmuje się on głównie przemysłem gorzelnianym, browarniczym i cukrowym.

Wczoraj zwiłżyło wystawę 25.021 osób; z tego zwiłżyło: Panoramy racławicką 2.580 osób, Pałac sztuki 1.764 osób, pawilon Matejki 1.639 osób, Aquarium 711 osób.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Repertuar teatralny. W teatrze hr. Skarbka. Dziś we wtorek „Traviata”, opera w 4 aktach Verdi’ego. Drugi gościnny występ pani Jadwigi Camillew, śpiewaczki nadwornej królewskiej opery w Dreźnie, oraz występ pp.: Aleksandra Myszi i Gabriela Górskiego.

Z galicyjskiego Towarzystwa muzycznego. Dyrekcja zaprasza członków chóru mieszanego na próbę mszy Münchheimera we wtorek 10. bm. o godzinie siódmej wieczór, do sali Towarzystwa muzycznego.

Ostatnie wiadomości.

Zdaniem organu ministerjalnego N. fr. Pr., zwołanie delegacji wspólnych na 14. września bież. roku nastąpiło skutkiem nalegań obu rządów: austriackiego i węgierskiego, które pragnęły, ażeby skutkiem zwołania delegacji na jesień, spowodowanego przesileniem węgierskim, zwykłe prace obu parlamentów nie ucierpiały.

Naznaczenie wcześniejszego terminu było o tyle więcej możliwe, iż budżet wspólny na r. 1895 został już na wiosnę ustanowiony i nie będzie potrzeby odumienia go, lub uzupełnienia. Obrady delegacji potrwać zapewne do 15. października, więc rada państwa będzie mogła się zebrać w tym samym czasie, co zeszłego roku i obradować do Bożego Narodzenia. Sejm węgierski ma zebrać się jeszcze przed zamknięciem delegacji, a to celem narad nad budżetem.

Anarchista Lega, sprawca zamachu na Crispiego, oskarżony został o nieduże morderstwo urzędnika państwowego. Zbrodnia ta — według kodeksu włoskiego — ulega karze więziennej do 20 lat. Naturalnie Lega domagał się w śledztwie, aby go sądzono jako zbrodniarza politycznego, nie zaś pospolitego i wybrał sobie do obrony młodego adwokata, niejakiego Lolliniego, który napisał i ogłosił parę rozpraw o anarchji, jako zbrodni politycznej (!)

Ministerjalne Swobodne Słowo bułgarskie rozwija obecnie zasadnicze punkty tej polityki zagranicznej, jaką prowadzi zamierzając nowy rząd księcia Ferdynanda. Najbardziej uwagi godne są następujące cztery punkty: nie przyłączać się do trójprzymierza, lecz zachowywać neutralność; zerwać sojusz z Turcją, lecz ścisły z nią kontakt; niepoddawanie się Rosji, lecz i nieprovokowanie takowej. Z ostatniego ustępu można wnosić, że rząd bułgarski odczuł nagle potrzebę wystąpić publicznie przeciw podejrzeniu, jakoby się ubiegał o łaskę Rosji.

Bunt robotników kolejowych.

Lwów 9. lipca.

Wiadomości, jakie nadchodzą z Chicago o buncie robotników kolejowych, brzmią niepokojąco. To nie strejk zwykły — jeden z tych, do których Ameryka przywykła — to prawie rewolucja! Początek tego buntu był następujący: Robotnicy zajęci przy fabryce wozów wypląnych Pullmana, jakoteż personel obsługujący te wozy — zażądali podwyższenia płacy. Rzecz byłaby się niewątpliwie ułożyła, gdyby nie agitatorowie, którzy robotników Pullmana wciągnęli w t. z. „American Railway Union” t. j. towarzystwa socjalistycznego robotników kolejowych. W ten sposób sprawa między Pullmanem, a robotnikami, wzrosła do rozmiarów kwestji pomocy robotnikom kolejowym i przedsięwzięcia. W jednej chwili ustał ruch na 30 liniach kolejowych, które centralizują się w Chicago, z początku przekazywano tylko pociąg mający wozy sypialne, później wogóle wstrzymywano poczęt wszystkie pociągi, maltretując, a nawet napałając podróżnych.

Polica okazała się zbyt słaba, bo oto onegaj w Blue Island (przedmieście w Chicago) odparto 250 policjantów, poniesiono wagony i zburzono dworzec kolejowy. Rękoczyn nie kończy się jednak na kole — przesyła one do miasta. Gmachy wystawowe podpalono z trzech stron — spłonęły one

wszystkie, prócz pawilonu sztuk i gmachu sądownego. Sześćdziesiąt morgów gruntu pokryło się w jednej chwili zgłiszczami. Buntownicy zburzyli dalej gmach pocztowy, zakłady elektryczne, poprzeczali całą sieć linii telegraficznych, telefonicznych i oświetlenia.

O przebiegu dalszym tego buntu donoszą nam telegraficznie:

Chicago 8. lipca. Miasto przerażone. Zapalała w niem anarchja i bezprzykładny terror. Obawiać się należy jeszcze groźniejszych rozruchów, gdyż skutkiem przerwanej komunikacji, wiele największych przedsięwzięć zamknęło ruch.

I tak, olbrzymie rzeźnie wysyłające na cały świat mięso, z powodu braku bydła zamknęły ruch, pozostawiając bez pracy przeszło 6000 robotników. Hodowców bydła uwiadomiono, aby wstrzymali transporty. W Chicago znajduje się już tylko mały zapas mięsa. Ceny żywności nieustannie się podnoszą. Szkoły w zburzonych budynkach idą w miliony dolarów, szkody zaś spowodowane wstrzymaniem wszelkiego ruchu, idą w setki milionów.

Strejk rozszerza się na cały za chód, zachodzi obawa, że wkrótce na całej przestrzeni od Oceanu spokojnego do Atlantyku strejk się rozszerzy. Dziś ma się zdecydować kwestja, czy „rycerze pracy” przyłączą się do strejku. Podobne zaburzenia miały miejsce w Detroit i Spokane. Na dalszych liniach, aby przeszkodzić ruchowi pociągów, buntownicy puszczają lokomotywy same, celem wywołania zderzenia pociągów. Było już kilkadziesiąt nieszczęśliwych wypadków.

Chicago 9. lipca. W dniu wczorajszym przeważna część fabryk ogłosiła zastanowienie roboty z powodu braku węgla. Skutkiem tego straciło pracę przeszło 100.000 robotników. Połączyli się oni z buntownikami.

Czterdziestu jeden związków robotniczych przystąpiło do strejku. Obawy wzrastają z każdą chwilą.

Polica jest bezwładna. Gdy chciano uwięzić przewoźcę robotników Debsa, tłum rzucił się na 60 policjantów i pobit ich strasznie. Policjanci dali ognia i zginęło 16 ludzi.

Milicja ze wszystkich stron otrzymała polecenie spieszenia na pomoc. W ciągu marszu zdzierają się ciagle utarczki, przy których krew płynie obficie.

Wiele bogatszych osób nieuka potajemnie z miasta, pozostawiając dobytek na łaskę losu. Gubernator stanu Illinois wydał odezwę do obywateli, aby się zbroili i szli w pomoc milicji.

Z Waszyngtonu donoszą, że prezydent Cleveland przybędzie tu osobiście na czele wojsk związkowych. Każdej chwili oczekują ogłoszenia stanu oblężenia.

Chicago 9. lipca. Ze wszech stron dochodzą wieści o rozruchach: Miasto Oakland w Kalifornii jest zupełnie w ręku strejkujących. Sacramento znajduje się również niebawem w ich ręku, gdyż milicja wzbiera na strzelach do buntowników. Indianapolis opanowane. Wczoraj uwięziono w Trinidad kilku przewoźców, których dzięki silnej eskorcie udało się przewieźć do więzienia w Dender.

Generał Miles zażądał przysłania pięciu tysięcy regularnego wojska związkowego, na milicję nie można bowiem liczyć.

Telegramy Dziennika Polskiego

Wiedeń 9. lipca. Z Rzymu donoszą, że papież dość ciężko zachorował.

Budapeszt 9. lipca. W Jaszerbeny stawał przed wyborcami Albert Apponyi, celem zdania sprawy z czynności poselskich. Apponyi dowodził, że właśnie jego stronnictwo pierwsze domagało się reform ustawodawstwa kościelnego, ale przedewszystkiem miało na oku zachowanie konstytucji i praw narodowych. Rząd w pogoni za popularnością zdeptał konstytucję, wzywając koronę na pomoc przeciw opozycji. Rozbudzone wszystkie namiętności i spowodowane organizację stronnictwa na podstawie religji. Zadano gwałt uczuciom narodu, a tego nie czyni nigdy prawdziwy liberalizm.

Praga 9. lipca. Z Pilna donoszą, iż tam dziś w nocy o 1/4 na 12 eksplodowała z ogromnym hukiem bomba przed browarem akcyjnym, w którego ogrodzie znajdowało się mnóstwo niemieckiej publiczności. Dwóch oficerów jest lekko rannych, jedna osoba ciężko ranna. Okna w browarze i w sąsiednich domach wyleciały do szczytów.

Znaleziono także bomby przed gmachami sądów: powiatowego i obwodowego, ale w tych dwóch wypadkach żandarmerji udało się jeszcze przed wybuchem bomb pogasić lonty.

Madonna di Campiglio 9. lipca. Cesarz wyjeżdża ztąd dnia 12. bm., a 13. bm. przybędzie do Ischl na letni pobyt.

Para cesarska była wczoraj rano na Mazy św. w miejscowym kościele, który przepiękny był ludnością wiejską, patnikami, oraz gośćmi przechywałymi tutaj i w najbliższej okolicy na letnim mieszkaniu. Po nabożeństwie odbyli oboje cesarstwo wycieczkę do Brenta alta, gdzie spożyli śniadanie w chacie alpejskiej. Ludność witała wszędzie cesarza i jego małżonkę z uniesieniem.

Paryż 9. lipca. Rząd przegotował projekt ustawy, która odebrałaby przyśięgę judykatury w zbrodniach anarchistycznych, a przydzielił ją policji poprawczej. Sprawozdania z procesów anarchistycznych nie mają być nadal drukowane.

Po ostatecznej kodyfikacji projekt przedłożony zostanie izbie.

Rzym 9. lipca. W Palermo odkryła policja związek anarchistyczny i aresztowała 6 osób, które przygotowały zamach na komendanta Lafarina.

Madryt 9. lipca. Senat zaakceptował przez izbę uchwaloną ustawę przeciw anarchistom.

Chicago 9. lipca. Wczoraj napadł tłum na wyjeżdżających pod ochroną policji pociąg. Przyszło do walki. Wezwane wojsko dało ogień i zabiło kilka osób. Wreszcie tłum odpart wojsko i zniszczył wszystkie wagony.

Sofja 9. lipca. Przy ogromnym udziale pu-

blizności, ale w spokoju odbywały się wczoraj wybory do rady miejskiej.

Petersburg 9. lipca. Od 31. czerwca do 7. lipca w Petersburgu na cholerę zachorowało 141, zmarło 52 osób, w Kronsztadzie zachorowało 41, zmarło 18. Od 24. czerwca do 30. czerwca w gubernji warszawskiej zachorowało 30, zmarło 21, w Kielcach zachorowało 28, zmarło 30, w Radomiu zachorowało 23, zmarło 14, w Płocku zachorowało 73, zmarło 29.

Wiedeń 9. lipca. Telegram z Rzymu mówi o bardzo niebezpiecznej chorobie papieża. W tu-tejszej nuncjaturze dokąd udało się zapytaniem, nie mają żadnej wiadomości i dla tego sądzą, że telegramy do dzienników przesadzają zwykłą niedyspozycję Leona XIII.

Sofja 9. lipca. W rocznicę wyboru księcia Ferdynanda księciem Bułgarii przybyło bardzo wiele osób do pałacu książęcego i zapisało swe nazwiska na wyłożonych tam arkuszach.

Sofja 9. lipca. Wybory do rady miejskiej ukończono wczoraj rano. Wybrano wszystkich kandydatów stronnictwa narodowego, na których godzi się rząd. Zwolennicy Stambułowa i inni opozycyjni kandydaci pozostali w mniejszości. Mimo bardzo licznego udziału wyborców w głosowaniu, przez cały dzień spokoju nie zakłócono.

Belgrad 9. lipca. W Nizu aresztowano nieznanego indywiduum przybyłe z Francji, podejrzane o zamiar zamachu na króla.

TELEGRAM GIEŁDOWY.

Wiedeń, dnia 9. lipca godz. 2. min. 25

Akcie kred.	350-75	Gal. obl. prop.	96 75
Alpiny	83—	Wied. losy	172 50
Kredyty węg.	439—	Akcie tyton.	213—
Anglobanki	157-60	4% Poł. kraj.	—
Unijony	262—	z r. 1893	96 75
Ludwiki	216—	Elbthale	258 25
Nordbany	304-50	Länderbanki	248 90
Lombardy	106—	Renta zł. węg.	95 15
Losy tureckie	66 60	Bankvereiny	136 30
Staatsbahny	337-75	Wspólna renta p.	98 07
Czernowieckie	276-50	Ruble	134—

N A D E S Ł A N E

M. JONASZ

DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY
we Lwowie, ulica Jagiellońska 1. 3
kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i monety po najdokładniejszym kursie dzisiejszym.

P R O M E S Y

do wszystkich ciągłości

ubezpieczenie

losów od straty przez wylosowanie

